

Хүндүлүг хамаатылар, даарта — соңгулдаларже!

ШЫН

Ниитилел-политиктиг солун
Солун 1925 чылдың август 31-дө үнүп эгелээш

№ 93 (16155) 1999 чылдың декабрь 18, суббота ♦ Ат салган шагы 19.00 ♦ Садар өртөз 2 рубль.

БАЙЫР ЧЕДИРИШКИНИ
Хүндүлүг Шериг-оол Дижикович!
Национал байырдал — РФ-тин Конституция хүвүн таварыштыр Силерге чүрөктин ханымындан изиг байыр чедирбешаан, быжыг кадыкшылды, аас-кежини болгаш чагай амдыралды, Россияның болгаш ооң чоңунун чагай чоруу дээш ажылырга чедирбешаан Силерге күзедим!
В. ПУТИН.
РФ-тин Чазаның Даргазы.

Чагыдылга — 2000
Хүндүлүг номчукчу!
Келир 2000 чылдың бирги чартында "Шын" солунун чагыдылгазы чоруп турар.
Чартык чылда чагыдылга: **организацияларга — 150 рубль, хуу чагыкчыларга — 95 рубль.**
Ону тодарадьрга мындыг: солунун чагыдылга өртөз — 30 рубль. Почта чедирилгези дээш — 65 рубль. **Уш айда — 47 рубль 50 коп. Бир айда — 15 рубль 80 коп.**
Чагыдылга доостурунга чедир санныг хонуктар арткан, чагыдып алырынче далакчынар!

МЕДЭЭЛЕР

Оргкомитетти тургускан

Чаа үнер 2000 чылдың байырдалын белеткээр болгаш эрттирер оргкомитетти тургузар дугайында доктаалды Тыва Республиканың Чазаа хүлээп алган.
Оргкомитеттин даргазына Тыва Республиканың Чазак баштыгының оралакчызы В.Г. Вальковту томуйлаан. Оргкомитеттин даргазының оралакчызына дугурушканын эзугаар Ч-нин Профвеледлер чөвүленини даргазы Ш.П. Кууларны томуйлаан. Оргкомитет Чаа 2000 чылга байырдалды белеткээринин болгаш эрттиреринин планын тургускаш, Тыва Республиканың Чазаанда кииргев.

Терроризмге удур

"Терроризм-биле демисел дугайында" Федералдыг хоойлуга болгаш РФ-тин Чазааның 1998 чылдың ноябрь 6-ла № 1302 доктаалында үндөзилээш, Тыва Республиканың Чазаа терроризмге удур демисел чорудар комиссияны тургузар дугайында доктаалды хүлээп алган.
Тыва Республиканың терроризмге удур демисел чорудар комиссиязының дугайында дүрүмү болгаш ооң составын бадылаан.
Бодунун эрге-хүлээлгезинге дүшүрүп терроризмге ажил-чорудулаган баш удур сагындар, илередир болгаш сый шаавар күүсекчи эрге-чагырганың даңазының дугайында, күүсекчи эрге-чагырганың республика органдарының талазындан материал-техниктиг, сая-хөө, транспорт, харылаа, эмнелге дериг-херекселдери болгаш өске-даа дузалуучыны көргүзеринин планын ажилдап кылгаш, бир ай хуусаа иштинде Тыва Республиканың Чазаанга киирерин терроризмге удур комиссияга дааскан.

Дораан үлээн

РФ-тин Сан-хөө яамызының бадылаанын эзугаар трансферт эзугаар декабрь айда Тывага 58 283 муң акша кээр ужурлуг турган. Декабрь 16-да 18 283 муң акша келген.
Келген бо акшаның бюджет адырынын ажилдакчыларына сентябрь айда чедир төлөвезин шаанын өрөзүн төлээри-биле чоруткан.
Бюджет ажилдакчыларының сентябрьда шалыңына (Кызыл хоорайга) моюн мурвунда 4,7 млн. рубльди берген турган, амгы келген акшадан 2,8 млн. рубльди үзүп берген.
Бо неделяда Президент Ш.Д. Ооржак Москвага яамылар болгаш албан черлеринге ажилдаан, Россиянын Сан-хөө яамызына Тывага трансферт акшанын чорударынын талазы-биле улуг ажилды чоруткан. Ооң түңнелинде декабрьның алдыр ужурлуг 58 млн. 283 муң рубль түнүк акшадан 18 283 муңун декабрь 16-ла чорудупкан, ооң лаартазында база 15 миллион рубльди Тывага чоруткан.
Ынчак кээрге, 15 млн. акшадан Кызыл хоорайга 4 490 муң рубльди, Кызыл кожуучуна 1 171,3 муң рубльди шилчиктен, регионнарның саймардылганын деткир фондудан чээп алган турганын 3 543 муң рубльди төлээр. Ынчакша сөөлгү келген акшадан артып калыры 5 255 муң рубльди бюджет адырынын ажилдакчыларының октябрь айның шалыңын төлээри-биле повендельникте кожууннарже шилчидер.

ОДАЛГА СЕЗОНУ: ЧАЗАКТЫҢ ХАЙГААРАЛЫНДА

Чуртта тургустунуп келген экономиктиг кризистин түңнелинде сөөлгү чылдарда республиканың чылыг-энергия комплекзинин берге байдал тургустунуп келген. Ону ажып өрттеринин оруктарын кылтал, өскөөр чугаалаарга, чылыг-энергия төптөрүнүн капитал септелгезин кылып чорудар талазы-биле ТР-ниң Чазаа болдунар-ла кемчелерин ап келген. Ооң түңнелинде бо чылыг одалга сезону республиканың девискээринге чогуур үезинде өгөлөөн. Хөмүр-даш үзүтүрүнүн адырында бүдүрүлгениң бадыкшыкы турар-даа, өлектри энергиянын адыры турум ажылдавышкан. 1999 чылдың октябрь, ноябрь айларда чурттакчы чоңу болгаш экономиканың адырларында бүдүрүлгелерин одаар чүдү, чылыг, суг болгаш гаа-биле үзүктелешкин чок кээдирарын чедип алган.

"1998-1999 чылдарына күсүкү болгаш кышкы үелеринде чылыг-энергия комплекзинин объектилеринде болгаш чурттаалга-коммунал ажил-агы адырларына одалганы болдурбайн ханды-рарынын талазы-биле Тыва Республиканың күсүкчи эрге-чагырга органдарынын кылып чорудуп келген ажилынын түңнелдери болгаш 1999-2000 чылдарына кышкыга белеткел ажилына ап чорудар кемчелерин дугайында" № 325 доктаалды ТР-ниң Чазаа 1999 чылдың май 18-те хүлээп алган. Ол-ла доктаалды чылыг-энергия комплекзинге кылып чорудар ажилдарынын кемчелери, кыска белегел ажилдары болгаш ажилдакчыларының адырынын кышкыра шийтирилээр айткан. Бо доктаалды чогуур үезинде хүлээп алганында чамдык көзүк айттырлар, ооң иштинде ажилдакчыларын айттыры чылыг-энергия төптөринге шийтирилтигден деп чугаалаары берге, кайда-даа акшатагерик адырынын эң берге айттырларын бирээзи дээрзин чок билер.

Кызыл хоорайга одалга сезону чогуур үезинде эгелээш. Чүге бо чылыг Кызылдын ЧЭТ-тин септелгезин чорударына 3,600 муң рубльди үндүргөн. Ам-даа ында кылар ажилдар хөй. Кызылдың чамдык микрорайоннарына ноябрьның төңүзүнде сооп турганын шың. Чүге дээрге суг чымылдар төптүн адырынын ам-даа үзе шийтирилеп чалап каан. Ооң түңнелинде ноябрь 29-та ЧЭТ-ти түр каа өжүрүп уурга таварышкан. Ону бо чоокку хүнерде эткев. Бир кезек үеде "Каа-Хем" хөмүр-даш уургай ЧЭТ-че хөмүр-даш үндүрбей турган болгай. Оон чылгааны мындыг. Чылыг, чырык дээш хоорайның чурттакчылары, бүдүрүлгелерин, организациялары, эмнелгелер, школаар акша төлөөлөй баарга, ЧЭТ "Каа-Хем" хөмүр-даш уургайына чылдан чылыг чыгып келген хөй акша өрелиг болуп турар. Декабрь 1-нин медээзи-биле алырга, Кызылдың ЧЭТ-те хөмүр-даштың курлавыры 28 муң тонна. Ону чүдүрери ам-даа уламчылап турар. "Каа-Хем" хөмүр-даш уургайына кысказы-биле доктаал көрөөли. Бо бүдүрүлгелде байдал нарын, Кызыл хоорайны, республиканың төп болгаш мурвуну зоназын хөмүр-даш-биле хандырып турар чангыс бүдүрүлгелер болгай. Хөмүр-даштын курлавыры мында четчир. Кол-ла чүве бүдүрүлгенин ажилдап, эдилеп турар техниказы эргижирээш. Оларның хөй кезин хуусаанын эрттир ажилдап каапкан. Эрги техниказы септеп, кылып тургаш ажилдаарга, чарыгал улуг дээрзи кымга-даа билдингир. Чыл келген түдүм артык келээринде, кышкыра материалдарын өртөз өзүп келген. Ооң кырынга ЧЭТ өрөзүн төлөп шыдавын турары база улуг шаптарыны болдуруп турар. Ынчалза-даа "Каа-Хем" хөмүр-даш уургайы одалга сезону эгелээштен бээр үзүктелешкин чок хөмүр-дашты чүдүрүп турар. Одалга сезону эгелээштен бээр ол

бүдүрүлгелерден 97 муң тонна хөмүр-даш үндүр чүдүртүнгөн, ооң иштинде 28 муң тонну социал адыр болгаш чурттакчы чон алган. Кыдык Соңу чүккө хамаарыштырып каан кожууннары санавакка, республикада хөмүр-даштың бир тоннада ортумак өртөз 236 рубль. А бир эвес кожууннар азы-биле алырга, ол өртөктер шупту агы. Чүге дээрге хөмүр-дашты сөөртүп ап турар черяны ырак-чогуудан хамааржыр. Кышкыра материалдарын өртөзүн өскөкөндөн транспорт чарыгалы хөлүн эрттир улгаткан. "Каа-Хем" хөмүр-даш уургайы чылыг-энергия комплекзинге, социал адырына албан черлеринге, чурттакчы чонга хөмүр-даштың бир тоннада 114 рубльди үндүр салып турар. Өскө хереглешкелерге хөй-үндүрүлгени эзугаар хостуг өртөккө чедир чылыг чыгып келген саларын чөпшээрээш. Хөмүр-даштың бир тоннада 114 рубльди үндүр садар өртөктү ТР-ниң Чазаа доктаалды тургускан.

Бо өртөккө хамаарыштыр чонга билдингир-биле кыска тайылбырын кылып көрей. Республиканың чурттакчы чоңу 311 муң хире кижини, оларның 44,2 хуузу ажилдап турар, 23,5 хуузу азы 75 муң хире кижини калды-даа ажилда хаара туттувсаан, ажил чок кижилер-дир. Бистин республикада статистиканың ортумак сан-түңү-биле алырга, чангыс кижиниң бир айда орулгазы 668 рубль, а херектир амылдар-чурттаарынын ортумак кемчээли 996 рубль, өскөөр чугаалаарга, чурттакчы чоңунун 82 хуузу яды-түрениг чоруктун артында барган. Чурттакчы чоңунун кол-ла ап турар орулгазы шалын акшазы, бир айда оон орулгазы 36 хуу азы 244 рубль болуп турар. Эрткен чылдың август кризисинин соонда чоңунун шалын акшазы өспөзүн, аш-чем болгаш

оске-даа барааннарын өртөз 3-4 катап өзе берген болгай. Чоңун амылдары мындыг берге байдалга турла, канчап хөмүр-дашты хостуг өртөккө салар боор. Хөмүр-даш уургайы берге байдалга турар-даа, өртөкти Чазактын түдүп турары чөптүг. Болур-чогуур айттырларын шийтирилээр турар-даа, бо хүнерде чылыг-энергия комплекзинде айттыр нарны болуп артышсаан, дык хөй айттырларын моон-даа сонгаар шийтирилээр апар. Бо талазы-биле айттырны чүге бо чылыг 3-4 катап ТР-ниң Чазааның хуралына чугаалашкан. Сөөлгү катап бо чылдың ноябрь 29-та ТР-ниң Чазааның хуралына "Республиканың чылыг-энергия комплекзин болгаш чурттаалга-коммунал ажилдарынын ашалаандырышканы-биле хандырып база турум ажилдары талазы-биле ап чорудар кемчелер дугайында" айттырны чугаалаашкан. Декабрь айда чылыг-энергия комплекзинге ажылдап турар иженер-техниктиг ажилчынар болдунар-ла кемчелерин ап келген. Эрткен чылыг Чазаанын хөмүр-даш уургайынын хөмүр-дашынын шынары багай деп айттыр база тургустунуп турду. Бир эвес күштүг техника, четчир акша-хөреңги турган болза, ону шийтирилеп ап болбайн канчаар. Бо талазы-биле уургайынын иженер-техниктиг ажилчынары кемчелерин ап чорудуп

турар. Кадрлар айттырыныче чогуур кичээни ТР-ниң Чазаа салып турар. Амылдарда бир эзек айттыр мында тургустунуп келген. Ак-Довурак хоорайның бергелеп турган айттыры мында болгай. Ол айттыр Ак-Довуракта колдуу шийтирилтип кел чыдары өөрүчүг. Кышкы үеде чылыг-энергия комплекстеринге одалганы болдурбас дээш ТР-ниң Чазаа боттуг кемчелерин ап турар. Кышкы одалга сезонунда оңа берге байдал ЧЭТ-терге тургустуна бээр болза, кончуг дүргөн кемчел алыр талазы-биле Чазак комиссиязы тургустуван. Комиссия кемчелерин чылыг-энергия төптөрү-биле доктаамал харылашкып, медээлери чымы, ону эдеринин талазы-биле тодаргай кемчелерин ап эгелээш. Комиссиянын хуралы хүнүнү-не оралакчы президент А.А. Мельниковтуң удуртулгазы-биле эртин, тургустунуп келген берге айттырларын чугаалашкып, орта чогуур шийтирилери хүлээп ап турар. Хоорайларын болгаш кожууннарын чыгыргаларын чоңун амылдарын хандырып турар чылыг-энергия төптөрүнүн ажилын хүнүн чугаалашкып, тургустунуп келген берге байдалга тодаргай кемчелерин алдыры сүмөлээш. Чылыг-энергия комплекзинде моон мурвунда чылдарда ышкы шуут берге байдал тургустунуп келбээ-не болгай, канчаар ажилдаар-дир бис, ышкыра кышты ажар апар бис. Харысалга кижини бүрүзүнге хамаарыштыр азы өскөөр чугаалаарга, Чазак кемчелеринден эгелээш, одалгыга чедир дээрзин ол.

Хөмүр-даштын өртөөниң дугайында үстүнде бижидим. Кожуун, суму чыгыргалары улуг өртөк-биле садип алган хөмүр-даштарынын кампап турунар. Одаар чүдүдүн тус черде курлавырын чедимчелиг ажилдары эргежок чугула. Уругтар албан черлерин, школаарын болгаш өмнелгелерин доктаамал контролга алыр болгаш тургустунуп келген берге байдалга кожуун чыгырганын дамчыдар, ол талазы-биле республика комиссиязы ажилдап турар. Кыш кымын-даа көрөгөзөс, борта кижини бүрүзү харысалгалыг болуп ужурут.

Валентина НИКОЛАЕВА.
ТР-ниң Чазак Баштыгының оралакчызы.

Кара-Хөлден

Угбазының кыштаа

Х.С. Иргиттин өг-бүлөзү Тээлиде. Бүдүрүлгелеринин ажилдар черлери кызырларга, профессионал бо чолачы хууда амылдары шилчээш. Ол бо хүнерде Кара-Хөлде кады төрөзүн улуг угбазынын кыштаанда мал-маган өстүрүп турар.
— Төп черден озолааш эки-олар белчирлиг Кара-Хөлде мал бажынын өзүчүлө багай эвес-тир — деп, Хүртүг-оол Сундуевич чугаалап турар.
Алдан харны ашса-даа...
Хөл чогууну чурттакчызы Дандар-оол Дамдын-оолович Хоомушкү элээди чылдарындан алдан хар ашкыжеге баштак, оюнзак чанын ам-даа салбаан. Көк салдыг, көк бөрттүг көктү эрнин долганган кижилер кезек-кезек бо-ла чир-шоң каттыржыр. Ол шың-меге, болган-болбаан, ужурадалары-биле солун концерттерин, телерадио дамчыдылгаларын орун солуп чоруур. Ооң хөктүг чанын биле тура-ла, бо-ла мегелеттиртерлер бар.
Хилинчек чок мегеге азылкан, баш тудуп каттырганнарын саны ам-даа өзүп орат.

Шашпылгалар

Малыгы кеминиң кайы-даа талазы кадыр-берт сыннарлыг. Ында өзенер, ой-чиктер кадыр көк тургаш шашпылгаларлыг. Тус черин сарымктары, өшкүлери кыдыг-даа шорулктарга ызырынас, хөй каът бажындарын ханазы дег одурутларда олар өттүп чоруур. Чаңчыкпаан ак чер чурттуг кижиге олар ан-мең дег көстүр.

КЫЛЫКТАНГАШ...

Декабрь 15-те Курүне Думанын депутатына кандидат Г.А. Салчактын штавынын төлөзүлөп алганы көк өнүгү радиокомунназы хоорайнын кудумчуларына кажамыктар ырлапкан, аас-биле суртал ажилды чорудуп турганын көргөн, эскерген улус бар-ла боор. Сурталдың ыдыг хевирин хоойлу эзугаар чорудуп болур чүве-дир. Ынчакша радиомашына бир үеде

КОМПЬЮТЕР АЙТЫРЫ

"2000 чылда компьютер айттыры" тургустуна бергенин РФ-тин Чазааның Даргазы В. Путин бо айның эгезинде дынаткан. Чүд дие Россияда банк албан черлери, Пенсия фондузу эргижирезин компьютерлер-биле чөспөгөлөгөн. 2000 чылдан эгелеп, делегейде бүгү компьютерлер үш ноль (000) сандан эгелеп ажилдар журулуг чүве-дир. Ону чогуур үезинде кылып албаан черлер акша-көпөктөң буураашканын таварып болур.
Маңза хамаарыштыр декабрь 24-ке чедир шалын, пенсия төлээрин дүргөдирин көргөн. 1999 чылдың декабрь 24-тен 2000 чылдың январь 10-га чедир үеде банк албан черлери боттарынын ажилын түр доктаалды, компьютерлерин таарыштыр тургузуп эгелээр.
РФ-тин Пенсия фондузунуң ТР-де салбырынын эргелекчизинин бирги оралакчызы Л. С. Монгуштуң дыңдат-

Сонгулда чоокшулап келирге, улустун кылы кызыгарына чедир кошкып келгени ылдеп. Кандыг-чүү-да бол, эртен сонгуур бис, улустун кылыктанып турганынын кандыг түңнелиг болуру ам чүге сонгуучулардан хамааржыры артык ол-дур. Шупту сонгулдаже деп кыйгырдан өскө, маңаа оон өскө чүвү чугаалаар боор.

Бистиң корр.

Сөөлгү шакта

○ МОСКВА. Россия Федерациязының Президентизы Б. Н. Ельцин бурунгу хүндүлүгү күрүленирин Москвада болуп элчинери-биле ужурашкан, оларның бузуредяг документтерин хүлээп алган. Президент Б. Н. Ельцин элчинер мурнунга кыска меделет кылгаш: "Амгы үеде делегей харылааларына ийн-бир күрүленин эрге-ажыны эвес, бүгү чуртарнын эрге-ажыктарын баарымдаалар турар харылааларын калбартыры чугула" деп демделгезин.
○ МОСКВА. Россия Федерациязының Чазааның Даргазы В. Путин РФ-тин Федералдыг Хуралынын Курүне Думазына сонгулдаарга белектерин байдалы-биле танышкып, селектор хуралын эрттирген. Чер болганда сонгулдаарга белекел ажилы доозулганы ылдээш. Чазак

дан көжүп үнерин чедип алыры-биле мурвунда президент турган А. Масхадов-биле ужурашканын безин белек мен. Ооң-биле поляктиг айттырлар чугаалашса, чүге тайбын чоңун оон дүргөн үнөтүр турар хандырып айттырларын чугаалаар мен" деп, С. Шойгу меделгезин.
○ МОЗДОК. РФ-тин федералдыг шерининиң разведка болуу Грозныйге киргеш, элөөн каш танкызын өртөндир боолаткан, чус амыл кижизин өлүрткен деп, Рейтер агенттелидин меделээзинге холбаштыр Россиянын федералдыг шерининиң Кол штавынын начальнигинин оралакчы генерал-полковник Манилов тайылбыр бергеш, мыңа дөз: "Медээ бээрде, бодамалыг болуру чугула. Грозныйга танклар өртөндүр боолатпаан бис, хөй шеривис-даа өлүртпезин бис. Каш разведчик хайгаар өртөндүр боолатпаан бис, хөй шеривис-даа өлүртпезин бис. Каш разведчик хайгаар өртөндүр боолатпаан бис, хөй шеривис-даа өлүртпезин бис. Каш разведчик хайгаар өртөндүр боолатпаан бис, хөй шеривис-даа өлүртпезин бис." Грозныйга ам-даа хөй муң тайбын чон артан. Оларның түр чурттаар черлерин белекээш. Оларнын Грозный-

(Агентилдер меделеринден).

Номчукчу "Шын" дугайында

Салчак МОЛДУРГА

ДИЛЭЭМ: чагыдын алыңар

ЧҮРЭЭМ СОРБУЛАРЫ

Луриктиг тоожу

Мээн ачам динг чораан назыннда "Шын" солунга дыка ынак чораан. Бүгү назыда чагыды ону чагыдар. Хүннүпей почтачы келирин четтиккей манаар. Солун кээрге, ону камны сургей эгезинден төңчүзүгө чедир номчааш, шивегей-биле ийи черден үттээш, хендир-биле көктөп алган соода, ханага азып алыр.

төлээр турган болза, амгы үеде номчукчу боду төлээр апарган. Чүгө бо солун эвес, а бүгү-ле чагыттыннар турар солуннар ындыг апарган.

Уен-даан хоп-чип да-жыгалап парлаар солуннар саяды алырнын орунуга бир дугаарында "Шын" солуну чагыдып алыңар.

лааш догван дошта ушкаан турган ыныс чыдып каап, суржуп орувуста, мурнуус-биле эрткен аныктар, школа-чылар хыраага мындыг бижимелди шыйбактааш барган болур: "Маша+Солагай=Любовь, Ынакшыл". Машанын каткызы чытылаар:

Бистин бажынывска бүдүн чылдын солуннары ыял-ла ханага азып каан турар. Кандыг-бир хойлуу азы солун чүүл тып алыр дээде, ачам көктөп солуннары ханадан дужуреш, дораан тып алыр. Кым-бир кижичи солуннарың бэрээни-биле от кыспыр азы кээшпе ораап тыртар дээш дилээрге, хорадаар, бербес турган.

"Шын" солунун өртээ Улуг-дур" дээш, чагыдар кижилер эвээжээрге, тиражи база эвээжээр ужурулг. Солунун салым-хуузу чүгө номчукчулардан хамааржыр болгай. 1990 чылда, рынок экономиказы эгелээр бетинде, "Шын" солунун тиражи 28000 экземпляр чедип, республикада эн-не хой тиражыг солун турган. Ынчанмай канчаар, мен болаарымга, "Шын" солун Тывада эн-не улуг авторитеттиг солун-на болгай. Ам-даа ындыг хевээр, келер үеде база ындыг хевээр артар деп бузурээр мен.

"Тоткан ыт ээзин ээрер" дээш ышкаш, "Шын" солуну багай деп болбас. Ол бистин Сумелекчиныс-тир. Бүгү тыва чон! "Шын" солуну утпайн, кагбайн шуптунар чагыдып ап көрүрер деп бодум хуумда дилээр кижичи мен. Өртээ улуг деп хомудавас силер. Чагыдып айлап-даа чагыдып ап болур. Бистин ала-өгбөлөривистин ынак солуну-дур.

Чунгулап, селгүүстээнивис соонда, Машанын сагышсыралы, чолупкан дег, ары берген, оожургаан. Бажында чүгө кире дүшкенивисте, Маша чунар, солуттунар херексел, хептеривисти сумкалааш, командалашы:

Мен ортумак школага өөренип чораан чылдарымда, ачамын өттүрер дээш, солунуң бир номерин эгезинден төңчүзүгө чедир, чүң-даа артырбай номчуур турган мен. Ынчан мен чамдык материалдарны утказын билбес-даа болзумза, төндүр номчуур

"Шын" солун чонга дыка улуг дузаны көргүскен. "Шын" солун — коллективтик организатор, пропагандист болгаш агитатор. Президентиң болгаш Чазактын доктаалдары, шийтирлерини бир-ле дугаарында чүгө "Шын" солунуң арнын-арындан билип ап болур. Чүгө

Бөлөк-оол ООРЖАК. Кызыл хоорай.

Район төвүнүң дарга-бошкалары калай-хаванын элерткеш, суур чунар-бажынындан саксына-саксына, заставая манжыптары дег, Маша мени солдаттар чунган соода хосталы бээр кызыгааржыларнын чунар-бажынынга, баштай эмгегенивистин ыдыл чыдадырмыга, чемелей-чемелей, чундуруп чачкычтыр алган, "чажыт черлеривисти" анаа көржүп, билешкен бис...

МЭЭН БАЖЫНЫМ — МЭЭН ӨРГЭЭМ

Сөөлгү чылдарда чурттуң экономиказы хоозурап, улус ажил-агыннын буурап дүшкени ажил чок кижилериниң санынын хүндөн хүнчө өзөриңге чедирген. Ол социал коргунуч аары — ажил чоктуң хароозындан амдыраарынның аргазын дилоп, кижичи мөзүлгө дүшпөс аргаларны чамдык кижилерниң ажыгылай бээр хомандычы.

бир дугаарында, боттарынар сагыш човаар ужурул силер. Сөөлгү үеде Кызыл хоорайнын хөй-ле чурттакчылары камгалал кылдыр демир эжиктерни чүгө квартираларыга эвес, харын-даа полдөздилеринде дугурушкаш, кылдырып ап турар. Кажан полдөздиле демир эжикти салдырып алган соонда, ынти корум-чуруму болгаш аргасилгини тударыңга кончуг таарымчалыг дээрзин чурттакчылар таарынып айткан. Ша кылдыр чуртталга черлери — Титова 33, Кочетова 59/2, Кочетова 62 дугаарлыг бажынар болуп турар.

болур. Өрткө-үнези база төлөөр хайгааралга алыр өчүвүнүң бот-үнезинден хамааржыр дээрзин билип алыңар. Бир эвес Ведомстводан дашкаар таныл албанын ачы-дузанын алыр деп шийтирлеп алыңар, 2-42-00, 2-42-59 телефоннар дөлгөш, толаргай харыларың ап болур силер. Ук албан чериниң хайгааралында 222 квартиралар

Чунгаанывс дараазы-биле, ам Маша мени "төрөпчилээш", кежээки киноже чорупкан. Бичин клубтун караңгылаткан залында көрүктөрүн кара, кулаа, бүгү кичээңгей! — ынакшышкан ийи кижиде! Маша биле мээң байдалым, база-ла олар дег, уян, чымааргай апарган, эргечассыг, арнын-арынысче көржү-көржү, алдытарывыс куй-башып каап орувуста, сиби-нуң төнгени билдиртпейн барган.

ТР-нин Иштики херектер яамызынын парлаалга албанын биске берген дынадыны-биле алырга, бо чылдын он айларынын дургузунда республикага 856 квартира оорлашканын бүрүктеттинген, оон 417-зин аждып оорларын илереткен. А Кызыл хоорайга 493 ындыг кем-херек демдеглеттингени чүвү көргүзүп турарлы дээрге, бажың оорлашканы республикада эн-не непертеңгей кем-херек үлгедилешкени дээрзин херечилеп турар-дыр.

бир эвес камгалал эжикти салдырып алырын күзөзүңерге, бо телефоннарже долгаш, дугуружуп алыңар: 3-70-78, 3-59-51 азы Депутатская кудумчузу, 2 "а".

баштааттынган база 2 чыл иштиңде бо бажынарга чагыс-даа оорлашкын болбаан. 18 таварылгада оорлаарыңче семеп бар чыткаш, оорлар туттурган дээрзин хөй-нүчугаалап турар ышкажал. Элээн каш хонуктар дугурунда ынай-бээр чоруур апаржынарза, серемчилелде харама чок дээр болгай, дараазыда бөдүүн сумелерни сагыңар:

Маша мени "төрөпчилээш", кежээки киноже чорупкан. Бичин клубтун караңгылаткан залында көрүктөрүн кара, кулаа, бүгү кичээңгей! — ынакшышкан ийи кижиде! Маша биле мээң байдалым, база-ла олар дег, уян, чымааргай апарган, эргечассыг, арнын-арынысче көржү-көржү, алдытарывыс куй-башып каап орувуста, сиби-нуң төнгени билдиртпейн барган.

Кижиниң дээп болбас ыдык өргээзи — кижиниң бажынычы оорлар кандыг арга-биле кирип турары? Сайгарылгалардан алгаш көөрге, оорлар квартираларже дүнеки үеде азы бажың ээлери ажилга тура, кирип турары илерээш. Болган таварылгаларыңа дерттүг бирээзинде-ле шоочалары үрээш кирип турар. Октябрь 28-тин хүнүнде Кызыл хоорайнын Геологическая кудумчузунда чурттап турар Н-

Оон аягыда ТР-нин ИХЯ-зынын Ведомстводан дашкаар таныл албаны чурттагыч чонга боттуг дузаны көргүзүп турар.

танывазынар кижилерге ырак чөр чоруур деп турарыңарны чуооловонор. Почта хаарсаанга чыгы бээр хөй солун, сөткүүлдериң база чагааларың тудуп ап турар кылдыр кожаларыңарга чыгып калмыңар. Бажыңа кым-бир кижичи бар ышкаш болуру-биле приемниктиң үнү улгаттырып кааш, үе-үе болгаш өжүп, хып турар тускай херекселден тургузунор. Эдискениң (звонкуту) кожаларыңарга кожуп каарыңың аргазын болза көрүңер. А бир эвес ууң хуусаада чоруп турар болзуңарза, үнөмүг чүлдериң тускай шыгжамырга шыгжыдып алыры кедилги дээрзин утсарчор.

Маша мени "төрөпчилээш", кежээки киноже чорупкан. Бичин клубтун караңгылаткан залында көрүктөрүн кара, кулаа, бүгү кичээңгей! — ынакшышкан ийи кижиде! Маша биле мээң байдалым, база-ла олар дег, уян, чымааргай апарган, эргечассыг, арнын-арынысче көржү-көржү, алдытарывыс куй-башып каап орувуста, сиби-нуң төнгени билдиртпейн барган.

Бичангааш ыдыктыг өргөзүңер — бажыңнар дээш, чакчылдыг турдум. Студент чораан чылдарымда стипендия алгаш, тыва солуннары шуптузун чагыдып алыр мен. Кандыг-бир чылдагаан-биле солун келбейн баарга, сагышымда бир-ле чүве четпес ышкаш апаар. Ол дээрге таптаашкын чылдары-ла болгай, солуннар өртээ дыка чик турган: бир номериниң өртээ 2-ле көпкөк. Бир хүнде яязы-бүрү аттарлыг 20-30 солуннарың саядып ап болур. Ам ындыг чүве кайда боор. Чик өртөктиг солуннар дүш-түдүлде дег утундуруп калган. Киоските чедер бергеш, номчуур дээн солунуңуу арай боорда шилип алыр сен. Чүгө дээрге бир солунуң өртээ — чартык хлөб өртөктиг. Солун чакчылдыг кижилер база чылдан чычче эвээжеп эгелээш. Солунуң чүгө чартык чылда чакчылдыг, бөдүн шоодай картофель өртээ чедер бээр! Халаттыг үе аа, бо. Ынчангааш дөбгө хөй кижилер бодуңу ынак солунуңда "чарлыр" ужурга таварышкан.

Оон аягыда ТР-нин ИХЯ-зынын Ведомстводан дашкаар таныл албаны чурттагыч чонга боттуг дузаны көргүзүп турар.

Бир эвес бажыңнарга турунорза, "кайы-бир албан черинден мөң" дээш, танывазыңор кижичи келзе, шыныдылгга документиниң негечер. Болдуңар болза, оң ажылдар черинде долгаш, ылаалып атырыңар. Кежээкиң 11 шак ажа бээр, кыма-даа эжиң амытпазы, силерниң эргечер-дир. А бир эвес шоочаң ажыдарың оордалыг турарын билип кагыңарза, милицияже долгашар. Телефонунор чок болза, кожаларыңардан дуза дилээр-биле хананы, шаланы, дээбирин, чылдылгга системаны сактап турган мездерин беринор. Чүү кижил дээрзин ылаалып албайн, танывазыңор алчыны бажыңнарже чалаарын азы чурттадырын бодованор-даа. Ол эки түңгөлө экселбес дээрзин билип алырың артык эвес боор, хүндүлүг номчукчу.

Маша мени "төрөпчилээш", кежээки киноже чорупкан. Бичин клубтун караңгылаткан залында көрүктөрүн кара, кулаа, бүгү кичээңгей! — ынакшышкан ийи кижиде! Маша биле мээң байдалым, база-ла олар дег, уян, чымааргай апарган, эргечассыг, арнын-арынысче көржү-көржү, алдытарывыс куй-башып каап орувуста, сиби-нуң төнгени билдиртпейн барган.

Баштак аян-биле

СОҢГУЛДАЛАР, СОҢГУЛДАЛАР!

Баштак аян-биле

Баштак аян-биле

Бистин ачавыс Маадыр-оол Монгушович ДАНЗИН декабрь 21-де 60 харлаар. Ол 1968 чылда Москвага экономист дээди эртемниң чедип алган соонда, Тес-Хем, Чөөн-Хемчик кожуунарга, а 1973 чылдан 1993 чылга чедир Өвүр кожуунуң кедээ ажил-агай эргелелинин кол экономиказын, саң-хөө килдизиниң эргелекчиңине ажилдаан. 1993 чылда кожуун чагыргазынын даргазына сонугтургаш, амгы үеде хүндүлүг дыштанылгада. Ол куш-ажылдыг хоочуну. Ачавыс ажилдап чораан үезинде чонуга хүндүткелди, ажылыңа бердингенин, кызымаан көргүзүп, кожуунуң экономика хөгжүлдээниңге эвээш эвес үлүг-хуузуң кирип келген. Ачавыска 60 харлаан хүнү-биле байыр чедирип, быжыг кадыкшылы күзөлдүңер. Өөнүң ээзи, уруулары.

Кежээки чөмгө өг-бүлөвис стол артынга чыгып келди-вис. Чөмөннөри-биле телевизорну өжүртүрүп диледи-дим. Анаа чаа-ла келир сонгулда дугайында "төгериң стол" болган чүве. Бажыңы-выста төгерик бичин стол чогум бар, а чөмөнниң орган столуус чогум азылгы болду-дур ийин. Өг-бүлениң "азыгыг столун" бичин када эрттирер деп болай бердим. — Чаа, каш-ла хонгаш сонгуур болгай бис. Чагыс кижиде эскези сонгуур назылыг улус-тур силер, чүңү бодоп ор силер? — деп чууга үндүрүп кагдым. — Мен-даа "Хайыракан" болду-мен ийин. Ол албан өртөр, эршээ, Хайыракан! — деп оглум бо ийин. — Ада-чурттуң кызы болгай мен аан — деп, авазың немени. — Бистин өөвүс — Россия" черле кедилги боор — деп, урууңуң харымыз ол болду. — "Өөвүс" деп чүңүл, "бажыңың" дэизинге — деп, эскези этти. — А мен сонгуур турган болзумза, "Яблокову" сонгуур ийик мен. Чүгө диез чиксенди база кончуг, оон аягыда, өөреникчилерге стипендия ашка берип эгелээр бис деп кым ыңча дийжик? — дээш, школачы уруум улусту чаа-ла каттыртып кагды. Бичин-даа болза, баштак чан-ныг кижичи болду-ийин. — Ээ, ачам дүүн коммунист биледиң ажил, суйбал ордамы бе, боду чок чытгавайн олур, кажар чүвөн — дээш, оглум "отту көзөп" кагды. — Уткуштуу артыгыг кижичи кээр болза, каржыл шыдавас, кончуг кадыр-бөрт оруктуг

коммунистер үне арай талар боор ийин — деп, оглум удурланды. — Коммунистер аш-чут, дайын-халап-даа үезинде чуртту тамыже кийрбейн чораан болду-ийин. Эрткен үеңче салаан-биле согуур болзуңза, келер үен сени чурдуу-биле улаар деп чүвениң утпаза чууга — дидим. Бистин өг-бүлениң "азыгыг столу" элээн изиг-изиг эрти. Чүү-даа болза кижичи бүрүзүңүң туружу билдине берди ышкаш. Молдурук кырынга башты эдилеп чораан херээ чүгү деп, бодуңу дээш база туржур-ла апар ийиңаан. Бистин бичин өг-бүлөвиске сонгулда мурнууң "чорудээш" турда, "улуг черде" чазы чок динмирээшкени чоруп турар чөп-ле ийиңаан деп бодуп кагдым. А каш чылдар мурнуңда ССРЭ-нин Дэзди Советиниң депутаттыга кандидат кылдыр "комсомолду, эки көргүзүлгү саанчыны шилир" деп "үстүрттөн" даалганы күдөдиринге база кижичи чордум ийин. Харалаан, бир эки көргүзүлгү, анык кыстың арын-шырайында "четпес чүүл" бар болганында депутат болуу аас-кежиң тайлы берген ийин. Чодураа дег кара карактардыг, чойган дег хөңү сыныгы кыс ол аас-кежиңке таварышкан чүве. Сонгучуларын тозан сөз бүдүн тозан сөз чүсчүк тузуу бадыйлап турган үе-ле болгай. Уениң маңы-даа кончуг-ладыр. Эх, сонгулдаалар, сонгулдаалар!

Маша мени "төрөпчилээш", кежээки киноже чорупкан. Бичин клубтун караңгылаткан залында көрүктөрүн кара, кулаа, бүгү кичээңгей! — ынакшышкан ийи кижиде! Маша биле мээң байдалым, база-ла олар дег, уян, чымааргай апарган, эргечассыг, арнын-арынысче көржү-көржү, алдытарывыс куй-башып каап орувуста, сиби-нуң төнгени билдиртпейн барган.

"СОҢГУЛДАЛАР—99" ПОЛИТИКТИГ ШОУ

Баштак аян-биле

Баштак аян-биле

Баштак аян-биле

Декабрь 19-та 10.00 шактан декабрь 20-де 3.00 шакка чедир "Останкино" Концерт студиясы "Сонгулдаалар—99" Федералдыг медээ төвү" деп политиктиг шоуу организастаар. Төп сонгулда комиссиязынын эрттирери ол шоуу дамчыдарыңга ОРТ, РТР, ТВЦ, НТВ, ТВ-6 каналдар кирип. Шоуга сонгулдада кирип турар бүгү политиктиг блок-

тарнын, каттыжышкын-нарын уурдукчулары, политолоттар, эксперттер, социологтар кирип. Канал бүрүзү Концерт студиязыңдан хур дүргүндэ элээн каш медээни ап, дамчыдар. Республикаларда, крайларда, областтарда сонгулдааларын баш удур алган медээлерин чон көрүп, дынаар.

Маша мени "төрөпчилээш", кежээки киноже чорупкан. Бичин клубтун караңгылаткан залында көрүктөрүн кара, кулаа, бүгү кичээңгей! — ынакшышкан ийи кижиде! Маша биле мээң байдалым, база-ла олар дег, уян, чымааргай апарган, эргечассыг, арнын-арынысче көржү-көржү, алдытарывыс куй-башып каап орувуста, сиби-нуң төнгени билдиртпейн барган.

Маша мени "төрөпчилээш", кежээки киноже чорупкан. Бичин клубтун караңгылаткан залында көрүктөрүн кара, кулаа, бүгү кичээңгей! — ынакшышкан ийи кижиде! Маша биле мээң байдалым, база-ла олар дег, уян, чымааргай апарган, эргечассыг, арнын-арынысче көржү-көржү, алдытарывыс куй-башып каап орувуста, сиби-нуң төнгени билдиртпейн барган.

Вавилин дачазында 3 өрээдиг коттедж-бажыңы саядып тур мен, ында гараж, подвал, 12 соток огород бар. Айттырар чери: Вавилин кудумчузу, бажың №2, кв.1. Кажан-да айттырар болур. Холбаштыркыңың телефону 3-02-79.

Алдын-оол МОНГУШ. Кызыл хоорай.

Алдын-оол МОНГУШ. Кызыл хоорай.

Алдын-оол МОНГУШ. Кызыл хоорай.

ДЕКАБРЬ 20 - ДЕН ДЕКАБРЬ 26 - ГА ЧЕДИР

6.00 ЭРТЕНГИНИН МЕНДИ-ЗИ-БИЛЕ

9.10 Концерт. 9.30 "Хорангы-ла кулугур", т/с. 10.30 ХУУЛГААЗЫННАР ШӨЛҮ. 11.30 Калдыкыл. 12.00 МЕДЭЭЛЕР.

12.15 "Чик бус-биле!". 12.50 "Амстердамдан келген билек", детектив. 14.20 "Өзүдө витамини!", м/с. 14.30 "Кады" деп программа. 15.00 МЕДЭЭЛЕР. 15.20 "Анна месилдежишкниери", м/с. 15.40 Калдык-ла болду. 16.00 Сылдыстар шагы. 16.25 Он алды харга чедир... 17.00 "Хорангы-ла кулугур", т/с. 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 18.15 "Дургелеткен дуза", т/с. 18.45 "Ералаш", к/ж. 18.55 Сени дилеп чор мен. 19.35 Агаар. 19.40 Болчаг залы", т/с.

20.45 Тамчыктыг удунар, чаштар! 21.00 УЕ. 21.40 "Чажыт материалдар", м/с. 23.25 КӨРҮШ. 00.05—02.35 Хоккей. Делегей маргылдаасы. "РОССИЯ" 6.00 МЕДЭЭЛЕР. 6.15 Хөглүг программа. 7.00 МЕДЭЭЛЕР. 7.15 Хөглүг программа. 8.00 МЕДЭЭЛЕР. 8.15 Хөглүг программа. 9.00 МЕДЭЭЛЕР. 9.20 Гомеопатия болгаш кадкышыл.

9.30 "Арена-спорт", т/ж. 10.00 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 10.10 "Цыган кыс", т/с. 11.00 МЕДЭЭЛЕР. 11.20 "Бистия чажыдывс чайы", т/с. 12.20 "Хөглүг чурукчугаштар", барымдаалыг фильм. 12.50 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 13.00 МЕДЭЭЛЕР. 13.20 Орус лото. 14.05 "Антонелла", т/с. 15.00 МЕДЭЭЛЕР. 15.25 "Черлик элчи", т/с. 16.15 Диван кырында садг. 16.40 Мультифильм. 17.00 МЕДЭЭЛЕР. 17.20 Суурга.

"ТЫВА" 18.00 Школардан медээлер. 18.20 МЕДЭЭЛЕР. Тускай үндүрүлгө. 18.35 КИЖИ БОЛГАШ ХООЙЛУ. 18.55 ТЫВА ЧЕРДЕ. 19.15 Коллаж. "РОССИЯ" 19.30 "Чаа аас-кежик-биле", т/с. 20.25 "Белый попугай" клуб. 21.00 МЕДЭЭЛЕР. 21.45 "Газонокосильщик", уран-чечен фильм. 23.55 Дежурный кезек. 00.10 "Спорт+ТВ", т/ж. 01.00 МЕДЭЭЛЕР.

01.40—01.50 Диван кырында садг. НТВ 01.00 "Түнвөлдөр: сонгуулар сонда дун". 8.00 БӨГҮН. 8.15 Мультифильм. 8.25 Кардан өззө. 8.30 Криминал. 8.40 Солун кино. 8.55 "Өлүрүүшкүн дугайында ол херэжөөн бижээн", т/с. 9.45 "Фитиль". 10.00 БӨГҮН. 10.20 "Ярославна, Франциянын кадкыны", уран-чечен фильм. 12.00 БӨГҮН. 12.25 "Эрги телевизор". 14.00 БӨГҮН.

14.25 Криминал. 14.50 "Бистия гаваньнарывсче корабльдер кээп тургулаан". 15.50 Мультифильм. 16.00 БӨГҮН. 16.30 "Көрүчүк, көрүчүк-II", т/с. 17.00 "Натуралистия аян-чоруктары". 17.30 Дуза. 17.50 Криминал. 18.10 "Сансет Бичиге ынакшыл болгаш ооң чажыттары", т/с. 19.00 "Дүрген дуза", т/с. 20.00 БӨГҮН. 20.35 "Эш Сталинге делегей хувискаалы", 1-ги, 2-ги кезектери.

23.00 БӨГҮН. 23.40 Хүнүн маалдыр. 00.00 — 00.50 Автропология. ТВ ЦЕНТР 10.00 НАСТРОЕНИЕ. 12.00 БОЛУУШКУННАР. 13.15 "Чечен дайынның авторлары", 1-ги ламчыдыла. 13.45 Петровка, 38. 14.00 "Омерта", т/с. 15.00 БОЛУУШКУННАР. 17.00 "Эллиотт угбашкыларның бажыны", т/с. 18.00 БОЛУУШКУННАР. 19.05 "Эрге-чагырга элекчи кыс", т/с. 21.00 БОЛУУШКУННАР. 00.55 "Браажы кара куштар" чажыды, детектив. 03.20 Петровка, 38. 03.30 "Омерта", т/с.

6.00 ЭРТЕНГИНИН МЕНДИ-ЗИ-БИЛЕ

15.00 МЕДЭЭЛЕР. 15.20 "Анна месилдежишкниери", м/с. 15.45 Чүү-даа бооп болур! 16.00 "Даг өззө", м/с. 16.25 Он алды харга чедир... 17.00 "Хорангы-ла кулугур", т/с. 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 18.15 КВН планета. 18.45 Мында болгаш ам.

18.55 Бистер болгаш үе. 19.35 Агаар. 19.40 Болчаг залы. 20.45 Тамчыктыг удунар, чаштар! 21.00 УЕ. 21.50 "Эргимин", кыска метражтыг уран-чечен фильм. 22.20 Хоккей. Делегей маргылдаасы. 23.10—00.00 Мультифильм. 01.00—01.30 МЕДЭЭЛЕР. "РОССИЯ" 6.30—9.20 Эртегиния менди-зи-биле, Россия!

7.00, 8.00, 9.00 МЕДЭЭЛЕР. 8.15—8.29 Дежурный кезек. 9.30 "Арена-спорт", т/ж. 10.00 Мультифильм. 10.15 "Кызыл калина", уран-чечен фильм. 12.00 Дирит амытаннар дугайында чугаалар. 13.00 МЕДЭЭЛЕР. 13.20 "Дарга", уран-чечен фильм. 1-ги, 2-ги сериялары. 16.00 Диван кырында садг. 16.15 Мультифильм. 17.00 МЕДЭЭЛЕР. 17.25 Суурга.

"ТЫВА" 18.00 Айтырыг бар. 18.25 МЕДЭЭЛЕР. 18.35 "Көлзө амыдырал". Сүт-Хөл. 18.55 МЕДЭЭЛЕР. 19.05 Коллаж. "РОССИЯ" 19.30 "Чаа аас-кежик-биле", т/с. 20.25 "Полный модерн". 21.00 МЕДЭЭЛЕР. 21.45 "Газонокосильщик-2", уран-чечен фильм. 23.35 Дежурный кезек.

23.50 "Авто+ТВ", т/ж. 01.00 МЕДЭЭЛЕР. 01.40—01.55 Диван кырында садг. НТВ 7.00 Бөгү. 7.40 Дуза. 7.50 Акша айтыры. 8.00 БӨГҮН. 8.15 Мультифильм. 8.25 Кардан өззө. 8.30 Криминал. 8.40 Солун кино. 8.55 "Эш Сталинге делегей хувискаалы". 10.00 Бөгү. 10.20 "Эш Сталинге делегей хувискаалы". 11.25 Бир хонук. 12.00 БӨГҮН. 12.25 "Эрги телевизор". 14.00 БӨГҮН. 14.30 "Мээн сөөлгү күзелим силерни дугайынарда", фильм. 1-ги серия. 15.35 Репет чокка. 16.00 БӨГҮН. 16.30 "Көрүчүк, көрүчүк-II", т/с. 17.00 "Натуралистия аян-чоруктары", м/с. 17.30 Дуза. 17.50 Криминал. 18.00 БӨГҮН. 18.10 "Сансет Бичиге ынакшыл болгаш ооң чажыттары", т/с. 19.00 "Дүрген дуза", т/с. 20.00 БӨГҮН. 20.35 "Намедия-92". 21.35 "Русские горки". 22.05 Мергежили-репортер. 22.20 "Бут бөмбүү" клуб. 23.00 БӨГҮН. 23.40 Хүнүн маалдыр. 00.00—00.50 Автропология.

хувискаалы". 10.00 Бөгү. 10.20 "Эш Сталинге делегей хувискаалы". 11.25 Бир хонук. 12.00 БӨГҮН. 12.25 "Эрги телевизор". 14.00 БӨГҮН. 14.30 "Мээн сөөлгү күзелим силерни дугайынарда", фильм. 1-ги серия. 15.35 Репет чокка. 16.00 БӨГҮН. 16.30 "Көрүчүк, көрүчүк-II", т/с. 17.00 "Натуралистия аян-чоруктары", м/с. 17.30 Дуза. 17.50 Криминал. 18.00 БӨГҮН. 18.10 "Сансет Бичиге ынакшыл болгаш ооң чажыттары", т/с. 19.00 "Дүрген дуза", т/с. 20.00 БӨГҮН. 20.35 "Намедия-92". 21.35 "Русские горки". 22.05 Мергежили-репортер. 22.20 "Бут бөмбүү" клуб. 23.00 БӨГҮН. 23.40 Хүнүн маалдыр. 00.00—00.50 Автропология.

16.00 БӨГҮН. 16.30 "Көрүчүк, көрүчүк-II", т/с. 17.00 "Натуралистия аян-чоруктары". 17.30 Дуза. 17.50 Криминал. 18.10 "Сансет Бичиге ынакшыл болгаш ооң чажыттары", т/с. 19.00 "Дүрген дуза", т/с. 20.00 БӨГҮН. 20.30 "Намедия-93". 21.30 Човун кара. 23.00 БӨГҮН. 23.40 Хүнүн маалдыр. 00.00 — 00.50 Автропология. ТВ ЦЕНТР 12.00 НАСТРОЕНИЕ. 13.34 Петровка, 38. 14.00 "Омерта", т/с. 15.00 БОЛУУШКУННАР. 15.15 "Кежээк шайалгадан келген кыс", уран-чечен фильм. 17.00 "Кажан дээр хүлүм-зүррэн дег турда", уран-чечен фильм. 2-ги серия (Италия). 18.00 БОЛУУШКУННАР. 19.05 "Эрге-чагырга элекчи кыс", т/с. 21.00 БОЛУУШКУННАР. 00.55 Комедия. 03.20 Петровка, 38. 03.30 "Омерта", т/с.

12.00 НАСТРОЕНИЕ. 13.15 "Чечен дайынның авторлары", 2-ги ламчыдыла. 13.45 Петровка, 38. 14.00 "Омерта", т/с. 15.00 БОЛУУШКУННАР. 17.00 "Эллиотт угбашкыларның бажыны", т/с. 18.00 БОЛУУШКУННАР. 19.05 "Эрге-чагырга элекчи кыс", т/с. 21.00 БОЛУУШКУННАР. 01.10 "Согуз истекчи". 03.20 Петровка, 38. 03.30 "Омерта", т/с.

6.00 ЭРТЕНГИНИН МЕНДИ-ЗИ-БИЛЕ

9.00 МЕДЭЭЛЕР. 9.15 "Хорангы-ла кулугур", т/с. 11.10 Мультифильм. 11.20 "Алдын Розаның кую", т/с. 11.50 Хуу библиотека. 12.00 МЕДЭЭЛЕР. 12.15 "Чик бус-биле!". 12.50 "Виктор Крохивниң ийги шешелдизи", уран-чечен фильм. 14.30 "Кады" деп программа.

15.00 МЕДЭЭЛЕР. 15.20 "Анна месилдежишкниери", м/с. 15.45 Тергиян өнүктөр. 16.00 Длунгиян кыйгызы. 16.25 Он алды харга чедир... 17.00 "Хорангы-ла кулугур", т/с. 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 18.20 Маски-шоу. 18.45 Мында болгаш ам. 18.55 КИЖИ БОЛГАШ ХООЙЛУ. 19.35 Агаар. 19.40 "Болчаг залы", сөөлгү сериясы. 20.45 Тамчыктыг удунар, чаштар! 21.00 УЕ.

21.50 "Афоня", комедия. 23.30 Цивилизация. 00.05 МЕДЭЭЛЕР. 00.30 — 02.05 "Өлүртүр кижилерниң данызы", боевик. "РОССИЯ" 6.30 — 9.20 Эртегиния менди-зи-биле, Россия! 7.00, 8.00, 9.00 МЕДЭЭЛЕР. 8.15 — 8.29 Дежурный кезек. 9.20 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 9.30 "Арена — спорт", т/ж. 10.00 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 10.10 "Цыган кыс", т/с. 11.00 "Бистия чажыдывс чайы", т/с.

12.00 "Мээн өг-бүлөм". 12.50 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 13.00 МЕДЭЭЛЕР. 13.20 Телеюан. 14.10 "Антонелла", т/с. 15.05 "Черлик элчи", т/с. 16.00 Диван кырында садг. 16.30 Мультифильм. 17.00 МЕДЭЭЛЕР. 17.20 Суурга. "ТЫВА" 18.00 Чогаалчы болгаш үе", К.-Э.К. Кулажы. 18.30 МЕДЭЭЛЕР. 18.40 Кадкышыл-байлаавыс. 19.00 МЕДЭЭЛЕР. 19.10 Коллаж.

"РОССИЯ" 19.30 "Чаа аас-кежик-биле", т/с. 20.25 Болу бодунга режиссер. 21.00 МЕДЭЭЛЕР. 21.45 Музыкалыг чапсар. 23.35 Дежурный кезек. 23.50 "Киво+ТВ", т/ж. 01.00 МЕДЭЭЛЕР. 01.40 — 01.55 Диван кырында садг. НТВ 7.00 БӨГҮН. 7.30 Дуза. 7.40 Криминал. 7.50 Акша айтыры. 8.00 БӨГҮН. 8.15 Мультифильм.

8.25 Кардан өззө. 8.30 Криминал. 8.40 Солун кино. 8.55 "Намедия-92". 9.50 Мультифильм. 10.00 БӨГҮН. 10.25 "Сансет Бичиге ынакшыл болгаш ооң чажыттары", т/с. 11.10 "Мен болгаш мээн ыдым", дог-шоу. 11.40 "Хүрээлел". 12.00 БӨГҮН. 12.25 "Эрги телевизор". 14.00 БӨГҮН. 14.30 "Мээн сөөлгү күзелим силерни дугайынарда", 2-ги серия. 15.35 Мультифильм.

16.00 БӨГҮН. 16.30 "Көрүчүк, көрүчүк-II", т/с. 17.00 "Натуралистия аян-чоруктары". 17.30 Дуза. 17.50 Криминал. 18.10 "Сансет Бичиге ынакшыл болгаш ооң чажыттары", т/с. 19.00 "Дүрген дуза", т/с. 20.00 БӨГҮН. 20.30 "Намедия-93". 21.30 Човун кара. 23.00 БӨГҮН. 23.40 Хүнүн маалдыр. 00.00 — 00.50 Автропология. ТВ ЦЕНТР 12.00 НАСТРОЕНИЕ. 13.34 Петровка, 38. 14.00 "Омерта", т/с. 15.00 БОЛУУШКУННАР. 15.15 "Кежээк шайалгадан келген кыс", уран-чечен фильм. 17.00 "Кажан дээр хүлүм-зүррэн дег турда", уран-чечен фильм. 2-ги серия (Италия). 18.00 БОЛУУШКУННАР. 19.05 "Эрге-чагырга элекчи кыс", т/с. 21.00 БОЛУУШКУННАР. 00.55 Комедия. 03.20 Петровка, 38. 03.30 "Омерта", т/с.

12.00 НАСТРОЕНИЕ. 13.34 Петровка, 38. 14.00 "Омерта", т/с. 15.00 БОЛУУШКУННАР. 15.15 "Кежээк шайалгадан келген кыс", уран-чечен фильм. 17.00 "Кажан дээр хүлүм-зүррэн дег турда", уран-чечен фильм. 2-ги серия (Италия). 18.00 БОЛУУШКУННАР. 19.05 "Эрге-чагырга элекчи кыс", т/с. 21.00 БОЛУУШКУННАР. 00.55 Комедия. 03.20 Петровка, 38. 03.30 "Омерта", т/с.

6.00 ЭРТЕНГИНИН МЕНДИ-ЗИ-БИЛЕ

9.00 МЕДЭЭЛЕР. 9.15 "Хорангы-ла кулугур", т/с. 11.10 Хуу библиотека. 12.00 МЕДЭЭЛЕР. 12.15 "Чик бус-биле!". 12.50 "Ужуру бадимес аары", комедия.

14.20 Мультифильм. 14.30 "Кады" деп программа. 15.00 МЕДЭЭЛЕР. 15.20 "Анна месилдежишкниери", м/с. 15.45 "Сезам кудумчу". 16.10 "Чедя халап-чагыс хары". 16.25 Он алды харга чедир... 17.00 "Хорангы-ла кулугур", т/с. 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 18.15 "Каламбур". 18.45 Мында болгаш ам. 18.55 Пролесс. 19.35 Агаар. 19.40 "Аныяр сезону", боевик. 1-ги сериясы. 20.45 Тамчыктыг удунар, чаштар!

21.00 УЕ. 21.50 "Эргимин, төл божударын эвээжеттим", комедия. 23.35 "Ыр-99". 00.15—01.10 С. Шолоховтуң программасы. 00.45 МЕДЭЭЛЕР. "РОССИЯ" 6.30 — 9.20 Эртегиния менди-зи-биле, Россия! 7.00, 8.00, 9.00 МЕДЭЭЛЕР. 8.15 — 8.29 Дежурный кезек. 9.20 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 9.30 "Арена — спорт", т/ж. 10.00 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 10.10 "Цыган кыс", т/с. 11.00 "Бистия чажыдывс чайы", т/с.

10.10 "Цыган кыс", т/с. 11.00 "Бистия чажыдывс чайы", т/с. 12.00 Урма. 12.50 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 13.00 МЕДЭЭЛЕР. 13.20 Телеюан. 14.10 "Антонелла", т/с. 15.05 "Черлик элчи", т/с. 16.00 Диван кырында садг. 16.20 "Медицинский вестник", т/ж. 16.30 Мультифильм. 17.00 МЕДЭЭЛЕР. "ТЫВА" 17.20 Хөгжүмүг байыр. 18.10 МЕДЭЭЛЕР.

"РОССИЯ" 18.20 "Саян ансамбля" 30 харлаан. 19.00 МЕДЭЭЛЕР. 19.10 Коллаж. "РОССИЯ" 19.30 "Чаа аас-кежик-биле", т/с. 20.25 "Белый попугай" клуб. 21.00 МЕДЭЭЛЕР. 21.45 "Мутантылар", триллер (АКШ). 23.40 Дежурный кезек. 23.55 "Мода+ТВ", т/ж. 01.00 МЕДЭЭЛЕР. 01.40 Оюнун оюну. 02.35 — 02.50 Диван кырында садг.

18.20 "Саян ансамбля" 30 харлаан. 19.00 МЕДЭЭЛЕР. 19.10 Коллаж. "РОССИЯ" 19.30 "Чаа аас-кежик-биле", т/с. 20.25 "Белый попугай" клуб. 21.00 МЕДЭЭЛЕР. 21.45 "Мутантылар", триллер (АКШ). 23.40 Дежурный кезек. 23.55 "Мода+ТВ", т/ж. 01.00 МЕДЭЭЛЕР. 01.40 Оюнун оюну. 02.35 — 02.50 Диван кырында садг. НТВ 7.00 БӨГҮН. 7.40 Дуза. 7.50 Акша айтыры. 8.00 БӨГҮН. 8.15 Мультифильм.

8.00 БӨГҮН. 8.15 Мультифильм. 8.25 Кардан өззө. 8.30 Криминал. 8.40 Солун кино. 8.55 "Намедия-94". 10.00 БӨГҮН. 10.25 "Сансет Бичиге ынакшыл болгаш ооң чажыттары", т/с. 11.10 "Хамаарышпас истелге". 11.50 Мультифильм. 12.00 БӨГҮН. 12.25 "Эрги телевизор". 14.00 БӨГҮН. 14.20 "Мээн сөөлгү күзелим силерни дугайынарда", уран-чечен фильм. 15.25 Улуг ада-челер.

16.00 БӨГҮН. 16.30 "Көрүчүк, көрүчүк-II", т/с. 17.00 "Натуралистия аян-чоруктары". 17.30 Дуза. 17.50 Криминал. 18.10 "Сансет Бичиге ынакшыл болгаш ооң чажыттары", т/с. 19.05 Телеюан. 20.00 БӨГҮН. 20.30 Мергежили-репортер. 20.45 "Намедия-94". 21.45 Хамаарышпас истелге. 22.35 "Ойнаар-кыстар". Эфирге 5 чылы. 23.00 БӨГҮН. 23.45 Хүнүн маалдыр. 00.05—01.25 "Кажан дегерези бодунуу тураа". ТВ ЦЕНТР 10.00 НАСТРОЕНИЕ. 12.00 БОЛУУШКУННАР. 13.15 "Чажыт материалдар", т/с. 13.45 Петровка, 38. 14.00 "Омерта", т/с. 15.00 БОЛУУШКУННАР. 15.15 "Читкен хоорай", уран-чечен фильм. 17.00 "Кажан дээр хүлүм-зүррэн дег турда", уран-чечен фильм. 18.00 БОЛУУШКУННАР. 18.15 "Катавасия", м/ф. 19.05 "Эрге-чагырга элекчи кыс", т/с. 21.00 БОЛУУШКУННАР. 03.30 Петровка, 38. 03.40 "Омерта", т/с. 00.00—02.00 "Полнейшия амы-тыны дээш", боевик.

6.00 ЭРТЕНГИНИН МЕНДИ-ЗИ-БИЛЕ

9.00 МЕДЭЭЛЕР. 9.15 "Хорангы-ла кулугур", т/с. 10.15 "Каламбур". 10.45 Пролесс. 11.20 "Алдын Розаның кую", т/с. 11.50 Мультифильм. 12.00 МЕДЭЭЛЕР. 12.15 "Чик бус-биле!". 12.50 "Ивек чыды", комедия. 14.10 "Соок-Ирей болгаш Көк бөрү", м/с.

14.30 "Кады" деп программа. 15.00 МЕДЭЭЛЕР. 15.20 Мультифильм. 15.55 "КВН-99". 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 18.15 Джентльмен-шоу. 18.45 Мында болгаш ам. 19.00 Ол мынчаар болган. 19.30 Хөктүг төөгүлөр. 19.40 Агаар. 19.45 ХУУЛГААЗЫННАР ШӨЛҮ. 20.45 Тамчыктыг удунар, чаштар! 21.00 УЕ. 21.45 "Алдын граммофон" деп шаяндалы чылдык-на тыпсырынын езулалы. 01.00 МЕДЭЭЛЕР.

00.25—02.45 Ужуралдарлыг фильм. "РОССИЯ" 6.30 — 9.20 Эртегиния менди-зи-биле, Россия! 7.00, 8.00, 9.00 МЕДЭЭЛЕР. 8.15 — 8.29 Дежурный кезек. 9.20 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 9.30 Балыктаашкын дугайында чугаалар. 10.00 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 10.10 "Цыган кыс", т/с. 11.00 "Бистия чажыдывс чайы", т/с.

12.00 Калдыкыл дээш. 12.50 Гомеопатия болгаш кадкышыл. 13.00 МЕДЭЭЛЕР. 13.20 Телеюан. 14.10 "Антонелла", т/с. 15.05 "Черлик элчи", т/с. 16.00 Диван кырында садг. 16.30 Мультифильм. 17.00 МЕДЭЭЛЕР. "ТЫВА" 17.20 Глагол клуб. 17.45 "Өрегелиг өглүг болза". 18.10 МЕДЭЭЛЕР. 18.20 Этод. Вера Сагаан. 18.50 АЗИЯ ТӨВҮ.

19.10 Коллаж. "РОССИЯ" 19.30 Аркадий Райкин аттыг театрын юбилейлиг кежээзи. 20.25 Городок. 21.00 МЕДЭЭЛЕР. 21.45 "Чажыт-2000 буураашкын", триллер. 23.30 "Панорама недели", т/ж. 00.45 Дежурный кезек. 01.00 МЕДЭЭЛЕР. 01.40 — 01.55 Диван кырында садг. НТВ 7.00 БӨГҮН. 7.40 Дуза. 7.50 Акша айтыры.

8.00 БӨГҮН. 8.15 Мультифильм. 8.25 Кардан өззө. 8.30 Криминал. 8.40 Солун кино. 8.55 "Намедия-94". 10.00 БӨГҮН. 10.25 "Сансет Бичиге ынакшыл болгаш ооң чажыттары", т/с. 11.10 "Хамаарышпас истелге". 11.50 Мультифильм. 12.00 БӨГҮН. 12.25 "Эрги телевизор". 14.00 БӨГҮН. 14.20 "Мээн сөөлгү күзелим силерни дугайынарда", уран-чечен фильм. 15.25 Улуг ада-челер.

16.00 БӨГҮН. 16.25 "Көрүчүк, көрүчүк-II", т/с. 16.55 "Натуралистия аян-чоруктары". 17.25 Дуза. 17.40 Криминал. 18.00 БӨГҮН. 18.35 Камгалал албаны. 19.05 "Сансет Бичиге ынакшыл болгаш ооң чажыттары", т/с. 20.00 БӨГҮН. 20.30 "Түрлүг Уокер: текассы езугаар шиткек", т/с. 21.20 Криминалдыг Россия. 21.55 "Намедия-95". 23.00 БӨГҮН. 23.40 Хүнүн маалдыр.

10.00 НАСТРОЕНИЕ. 12.00 БОЛУУШКУННАР. 13.15 "Чажыт материалдар", т/с. 13.45 Петровка, 38. 14.00 "Омерта", т/с. 15.00 БОЛУУШКУННАР. 15.15 "Читкен хоорай", уран-чечен фильм. 17.00 "Кажан дээр хүлүм-зүррэн дег турда", уран-чечен фильм. 18.00 БОЛУУШКУННАР. 18.15 "Катавасия", м/ф. 19.05 "Эрге-чагырга элекчи кыс", т/с. 21.00 БОЛУУШКУННАР. 03.30 Петровка, 38. 03.40 "Омерта", т/с. 00.00—02.00 "Полнейшия амы-тыны дээш", боевик.

8.00 МЕДЭЭЛЕР

8.15 Лама сөзү. 8.30 Хуу библиотека. 8.45 "Кустовна команданың бүгү-ле аян-чоруктары", сериал. 9.35 Ойна-ла, ынак гармонум! 10.05 Мультисеанс. 10.10 Смак. 10.30 "Альб", т/с. 11.35 Калдыкыл.

11.00 "Кайгамчыктыг кижилерниң амыдыралы". 11.30 Эртеги почта. 12.05 "Уш кадар ийи", комедия. 14.00 Дирит амытаннар аймаа. 14.40 Орус музей. 15.00 МЕДЭЭЛЕР. 15.55 Угааныгбайлар. 16.25 Дисней-клуб: "Чип биле Дейл". 16.35 Дисней-клуб: "Винни Пухтун ча ужураллары". 17.20 Ол мынчаар болган. 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 18.10 Каткы-хөг панорамазы. 18.45 Херэжөөннөр дугайында төөгүлөр.

18.45 "Ералаш", к/ж. 19.05 Мультифильм. 21.00 УЕ. 21.55 Агаар. 22.10 "Кылат шагдаа", уран-чечен фильм. 22.55 Телеюан. 23.35—01.10 "Эргимин, төл божударын эвээжеттим", комедия. "РОССИЯ" 8.00 Мультифильм. 8.30 "Ачам, авам, мен — спортчу өг-бүлө". 9.30 РТР-ниң почтазы. 10.00 Эртегиния менди-зи-биле, чурт!

10.35 Болу бодунга режиссер. 11.05 Телеюан. 11.50 Туманыгыла. 12.25 Эх, оруктар! 12.40 Алдын дүлгүүр. 12.55 Телеюан. 13.00 МЕДЭЭЛЕР. 13.20 Федерация. 14.00 "Бот кижилерге обжежитие бээр", уран-чечен фильм. 15.40 "Чажыт агентилер", м/с. 17.00 Акун матата. 18.00 "Мээн өг-бүлө". 19.05 Ийи роаль.

19.55 "Аншлаг" болгаш К°. 21.00 МЕДЭЭЛЕР. 21.45 "Астероид", фильм-катастрофа, 1-ги, 2-ги сериялары. 00.55—02.42 "Фредке